

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК

03.09.2021

06-01-030S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

МІЖНАРОДНА МІГРАЦІЯ		INTERNATIONAL MIGRATION	
Шифр за ОП	BB 2.1	Code in Educational Program	
Освітній рівень: магістерський (другий)		Educational level: Master's (second)	
Галузь знань Міжнародні відносини	29	Fields of knowledge: International relations	
Спеціальність Міжнародні економічні відносини	292	Speciality International Economic Relations	
Освітня програма: Міжнародні економічні відносини		Educational Program: International Economic Relations	

Силабус навчальної дисципліни *Міжнародна міграція* для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою *Міжнародні економічні відносини*, за спеціальністю 292 *Міжнародні економічні відносини*. Рівне. НУВГП. 2021. 11 стор.

ОПП на сайті університету: <https://cutt.ly/Fj5Phtp>

Розробник силабусу: *Вашай Юлія Володимирівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол №1 від “31” серпня 2021 року

Завідувач кафедри: *Кушнір Н.Б., кандидат економічних наук, професор*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № ___ від “___” _____ 20__ року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Н.Е., доктор економічних наук, професор.*

СЗ №-4131 в ЕДО

© Вашай Ю.В., 2021
© НУВГП, 2021

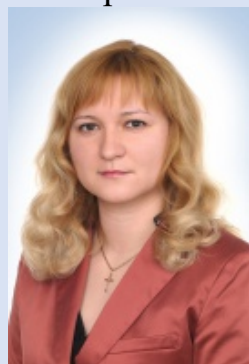
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Міжнародні економічні відносини</i>
Спеціальність	<i>292 Міжнародні економічні відносини</i>
Рік навчання, семестр	<i>1-й рік, 1-й семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>16 годин</i>
Практичні заняття:	<i>14 годин</i>
Самостійна робота:	<i>60 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

Вашай Юлія Володимирівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства та міжнародного бізнесу

Вікіситет

http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/%D0%92%D0%B0%D1%88%D0%B0%D0%B9_%D0%AE%D0%BB%D1%96%D1%8F_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-0664-0485>

Як комунікувати

вказується URL: y.v.vashai@nuwm.edu.ua

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та завдання

Навчальна дисципліна «Міжнародна міграція» спрямована на формування комплексної системи знань щодо сутності міжнародної міграції, аналізу міграційних потоків, тенденцій міжнародних міграційних процесів, глобальних проблем, пов'язаних із станом міжнародної міграції, основ міграційної політики на державному та глобальному рівнях.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна міграція» є формування системи знань

щодо форм, джерел, еволюції, чинників процесу міжнародної міграції та її результатів на європейському континенті та у міжнародних відносинах в цілому.

Використовуються такі методи викладання та технології: презентації, міні-лекції, обговорення, ситуаційні завдання; розрахункові вправи; ситуаційні дослідження та інші.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/>

Компетентності

ІК. Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК 1. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК 3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини

СК 6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами

ПРН 10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

ПРН 11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Формування компетентностей із дисципліни «Міжнародна міграція» сприяє набуттю таких соціальних навичок, як здатність до ефективного

спілкування, командної роботи, публічних виступів, вирішення проблем, творчого підходу та трудової етики.

Структура навчальної дисципліни

Зазначено нижче в таблиці

Методи оцінювання та структура оцінки

Для досягнення цілей та завдань навчальної дисципліни здобувачам потрібно вчасно виконати індивідуальне навчально-дослідне завдання, вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань здобувачів шляхом захисту звіту з ІНДЗ.

Також, здобувач під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання завдань на практичних заняттях, здобувач отримує такі **обов'язкові** бали:

- 42 бали за активність на практичному занятті;
- 18 балів за ІНДЗ.

20 балів – модуль 1;

20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

▪ Здобувачі можуть отримати **додаткові** бали за: виступ з доповіддю на студентській науковій конференції; участь у науковому конкурсі; публікацію тез доповіді; публікацію наукової статті.

Додаткові бали здобувачам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бали (13 балів), рівень 2 – 2 запитань по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 3 бали (3 бали). Усього – 20 балів.

Нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань здобувачів, можливість їм подання апеляції: <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Вивченню даної дисципліни передують дисципліни бакалаврського рівня: Макроекономіка, Економіка праці, Вступ до спеціальності, Міжнародні економічні відносини

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових

статей з тематики навчальної дисципліни, участі в науково-практичних конференціях економічного спрямування.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача навчальної дисципліни («Глобальні міграційні тренди: сучасні сценарії та прогнози», «Методичний інструментарій оцінки зовнішньоекономічної безпеки відповідно до сучасних тенденцій міжнародної інтеграції», «International financial methods of the state's economic situation assessing in the global space» та інші)

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://mvs.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <http://mfa.gov.ua/ua>
4. Офіційний сайт Організації з безпеки і співробітництва в Європі. URL: <https://www.osce.org/>
5. Офіційний сайт ООН. URL: www.un.org
6. Офіційний сайт Групи Світового банку/ URL: www.worldbank.gov.ua
7. Офіційний сайт СОТ. URL: www.wto.org
8. Офіційний сайт ЄС. URL: www.e.u.org
9. Офіційний сайт МВФ. URL: www.imf.org
10. Департамент ООН з економічних і соціальних питань. URL: <https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates19.asp>

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право здобувача на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, здобувач позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, здобувачу знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Здобувачу не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то здобувачу не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

Здобувач має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

При об'єктивних причинах пропуску занять, здобувачі можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4800>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Здобувачі можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*

Щосеместрово здобувачі заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даної навчальної дисципліни та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.

За результатами анкетування здобувачів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.

Результати опитування здобувачам надсилають обов'язково.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів

завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja>

Оновлення*

За ініціативою викладача зміст даної навчальної дисципліни оновлюється щорічно, враховуючи нові наукові досягнення у дослідженні найактуальнішої проблематики міжнародної міграції.

В даній дисципліні враховано останні редакції міжнародних та національних нормативних документів, що регламентують питання міграції, останню глобальну статистику, що характеризує стан міжнародної міграції.

Здобувачі також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно проведення лекційних та практичних занять, додаткової тематики індивідуальних завдань та есе. За таку ініціативу здобувачі можуть отримати додаткові бали.

Навчання осіб з інвалідністю

Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>

У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даної навчальної дисципліни враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.

Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До розробки та викладання дисципліни планується залучення практиків і фахівців з міграційних процесів.

Інтернаціоналізація

Електронні бібліотеки:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

Електронний каталог:

<http://nuwm.edu.ua/MySql/>

Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекції
16 год

Практичні заняття
14 год

Самостійна робота
60 год

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН1

Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Набути знань та практичних навичок усної та письмової комунікації українською та іноземною мовою. Опанувати основні принципи ділового спілкування задля вирішення професійних завдань і виконання професійних обов'язків.
Методи та технології навчання	Лекції, мультимедійні презентації, тренінги, дискусії, ситуаційні завдання, кейси, робота у фокус-групах
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, роздаткові друковані та електронні матеріали

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН2

Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	З'ясувати закономірності та тенденції процесів міграції на державному та глобальному рівнях
Методи та технології навчання	Лекції, мультимедійні презентації, тренінги, дискусії, ситуаційні завдання, кейси, робота у фокус-групах
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, роздаткові друковані та електронні матеріали

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН3

Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Набути аналітичні навички дослідження міграційних процесів, з'ясування їх соціально-економічних причин та наслідків
Методи та технології навчання	Лекції, мультимедійні презентації, тренінги, дискусії, ситуаційні завдання, кейси, робота у фокус-групах
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, роздаткові друковані та електронні матеріали

Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів	60
Усього за модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1, модуль 2, бали	40
Усього за дисципліну	100

ЛЕКЦІЇ / ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Людські ресурси світової економіки

Результати навчання РН 1, РН 2, РН 3	Кількість годин: лекції – 4, практ. - 2	Література: 1,2,5,7,10
Опис теми	Населення світу та його класифікація. Регіональна структура чисельності населення світу. Складові трудових ресурсів. Демографічний розвиток світу. Демографічні проблеми людства. Демографічна політика. Поняття соціальної і демографічної безпеки. Загрози	

демографічній безпеці. Міжнародна міграція і демографічна безпека. Міжнародна міграція і етнокультурна безпека. Міграційні процеси як фактор економічної і національної безпеки

Тема 2: Теоретико-методологічні аспекти міжнародної міграції робочої сили

Результати навчання РН 1, РН 2, РН 3	Кількість годин: лекції – 4, практ. - 4	Література: 2,5,10,12,14,18,19
Опис теми	Суть, види та чинники міжнародної міграції робочої сили. Етапи міжнародної міграції. Типологічні характеристики мігрантів згідно міжнародних класифікацій. Зовнішні економічні ефекти міжнародної міграції робочої сили. Наслідки міграції для країн-донорів та країн-реципієнтів. Основні сегменти і напрями розвитку міжнародної міграції робочої сили. Поняття діаспори. Найбільші світові діаспори. Види конфліктів між місцевим населенням і мігрантами в приймаючих країнах. Вплив діаспори на економіку країни перебування. Методологічні засади регулювання міжнародної міграції	

Тема 3: Міжнародний ринок робочої сили

Результати навчання РН 1, РН 2, РН 3	Кількість годин: лекції – 2, практ. - 2	Література: 2,5,10,12,14,18,19
Опис теми	Поняття міжнародного ринку робочої сили. Становлення і розвиток міжнародного ринку робочої сили. Структура міжнародного ринку праці. Світові центри тяжіння робочої сили. Роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці. Взаємодія національного та міжнародного ринків праці. Зайнятість та безробіття в світовій економіці. Домінуючі тренди в структурі зайнятості на міжнародному ринку праці	

Тема 4: Нелегальна міжнародна міграція.

Результати навчання РН 1, РН 2, РН 3	Кількість годин: лекції – 2, практ. - 2	Література: 2,5,10,12,14,18,19
Опис теми	Поняття та сутність нелегальної міграції. Причини нелегальної міграції. Соціально-економічні наслідки нелегальної міграції для нелегальних мігрантів. Причини нелегальної міграції та її наслідки. Суб'єкти нелегальної міграції. Протидія нелегальній міграції.	

Тема 5: Регулювання міжнародної міграції робочої сили

Результати навчання РН 1, РН 2, РН 3	Кількість годин: лекції – 2, практ. - 2	Література: 2,5,10,12,13,14,18,19
Опис теми	Поняття державної міграційної політики. Рівні регулювання міжнародної міграції. Роль міжнародних організацій в регулюванні міграційних процесів. Національні джерела правового регулювання міграції. Заходи штучного і прихованого стримування еміграції. Політика збільшення векторів міжнародної міграції.	

Тема 6: Україна в міжнародних міграційних процесах

Результати навчання РН 1, РН 2, РН 3	Кількість годин: лекції – 2, практ. - 2	Література: 1,2,3,4,6,8,13,15,17,19
Опис теми	Кількісні показники міграційних процесів в Україні. Хвилі еміграції українців. Вплив міжнародної міграції на економічні показники України. Участь України у міжнародному регулюванні міграційних процесів. Напрями державної міграційної політики України	

Список рекомендованої літератури

1. Аналітична записка: сфера праці і COVID-19. URL: https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/sg_policy_brief_world_of_work_and_covid_19_russian.pdf
2. Будкін В.С. Міжнародна міграція робочої сили. Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. Редкол.:Л. В. Губерський (голова) та ін. К.: Знання України, 2004 Т.2. 812 с.
3. Васильців Т.Г., Ляш О.І., Лупак Р.Л. Проблеми та засоби конвергенції соціальної безпеки в Україні та ЄС. *Бізнес Інформ*, 2018, №12 (491). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/problemi-ta-zasobikonvergentsiyi-sotsialnoyi-bezpeki-v-ukrayini-ta-es>.
4. Вісник МОП: COVID-19 і сфера праці. Четвертий випуск. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-moscow/documents/briefingnote/wcms_746704.pdf
5. Короленко Н. В., Петросян А. А. Міжнародна міграція робочої сили: причини та наслідки. *Ефективна економіка*. 2021. №1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8515>
6. Кулицький С. Імовірні економічні наслідки від запровадження безвізового режиму Європейського Союзу для України. *Україна: події, факти, коментарі*. 2017. № 12. С. 52-64
7. Майборода О.М. Етнічність у міжнародній системі. Вид. 2-е, випр. і допов. К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2017. 448с.
8. Махонюк О. В., Мульська О.П. Аналіз діяльності суб'єктів ринку міграційних послуг в Україні. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Збірник наукових праць*. Вип. №5 (133). 2018. С. 128-133.
9. Мельник, І. М. Туризм та трудова міграція населення в контексті міжнародної інтеграції України. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 1. С. 203 – 209.
10. Міжнародні економічні відносини: Підручник. Горбач Л.М., Плотніков О.В. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 432 с.
11. Слободян О., Стадний Є.Українські студенти закордоном: скільки та чому? URL: <http://cedos.org.ua/uk/osvita/ukrainski-studenty-za-kordonom-skilky-ta-chomu>.
12. Ушенко Н.В., Покормяк А.С. Міжнародна міграція робочої сили: причинно-наслідковий аналіз / Н.В. Ушенко, А.С. Покормяк. *Інтернаука*, № 2, 2018.
13. Як подолати міграційну кризу. *Україна UA*. URL: <http://www.ukrop-ua.net/publications/world/17616-yak-podolati-migracynu-krizu-7-porad-vd-eksperta.html>.
14. Ireland P. The Limits of Sending-State Power: The Philippines, Sri Lanka, and Female Migrant Domestic Workers. *International Political Science Review*, 2018, 39 (3), 322-337
15. Libanova E. Labour migration from Ukraine: key features, drivers and impact. *Economics and Sociology*, 2019, 12(1), pp. 313-328. DOI: 10.14254/2071-789X.2019/12-1/19
16. Malit F., Alexander Jr. Cameroonian Migration as the New 'Pipeline' to the GCC? Emigration State, *Strategic Dysfunctionality Engagement, and Diaspora Welfare*. 2017. DOI:10.13140/RG.2.2.10615.42403.
17. Mulska O., Baranyak I. Formation of the forecasting model for Ukrainian-German migration system. *Economy and forecasting*. Vol. 2, 2019, pp. 119-136.
18. Peter V. Schaeffer. Directions in Migration Research. *Regional Research Frontiers – Springer International Publishing*, 2017. Vol. 1. Part of the series Advances in Spatial Science. P. 299–316. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-50547-3_18.
19. Sadova U. Migration in terms of transformation of regional labour markets of Ukraine: mechanisms of regulation, Lviv, M. *Dolishnyi Institute of Regional Research of NAS of Ukraine*,

*Завідувач кафедри,
к.е.н., професор*

Н.Б. Кушнір

*Керівник освітньої програми,
к.е.н., доцент*

А.Й. Жемба

Лектор, к.е.н., доцент

Ю.В. Вашай